

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 110/2022-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej obchodnou spoločnosťou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti upovedomeniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/3 Pz 84/21/1000-10 z 22. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou zo 7. februára 2022 doručenou ústavnému súdu elektronicky toho istého dňa domáha vyslovenia porušenia čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd upovedomením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV/3 Pz 84/21/1000-10 z 22. decembra 2021, ako aj konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Požaduje ďalej, aby bolo upovedomenie generálnej prokuratúry zrušené, sťažovateľke priznané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 eur (eventuálne vo výške podľa vlastnej úvahy ústavného súdu), ako aj náhrada trov právneho zastúpenia v sume 492,31 eur na účet jej právneho zástupcu, to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezú ústavného súdu.
2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených listinných dôkazov vyplýva nasledovný skutkový stav veci:
3. Uznesením Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru Západ, 3. oddelenia vyšetrovania (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: PPZ-16/NKA-ZA3-2021 z 25. januára

2021 podľa § 199 ods. 1 a 2 Trestného poriadku bolo začaté trestné stíhanie pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona spáchaný v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona na základe skutkového stavu uvedeného v uznesení.

4. Uznesením vyšetrovateľa ČVS: PPZ-16/NKA-ZA3-2021 z 19. mája 2021 bolo začaté trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku bolo sťažovateľke vznesené obvinenie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe tam uvedenom.

5. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažovateľka podala sťažnosť, ktorá bola uznesením Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) č. k. VII/3 Gv 13/21/1000-79 z 23. júla 2021 zamietnutá.

6. Sťažovateľka 6. septembra 2021 podala na generálnej prokuratúre návrh na postup podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku, ktorým sa domáhala zrušenia uznesenia o vznesení obvinenia z 19. mája 2021 a súčasne aj zrušenia uznesenia špeciálnej prokuratúry z 23. júla 2021. Sťažovateľka návrh doplnila podaniami z 9. septembra 2021, 24. septembra 2021, 11. októbra 2021, 2. decembra 2021 a 13. decembra 2021.

7. Upovedomením generálnej prokuratúry č. k. IV/3 Pz 84/21/1000-10 z 3. januára 2022 bolo obhajcovi sťažovateľky oznámené, že návrhu sťažovateľky nebolo vyhovené. Upovedomenie bolo obhajcovi sťažovateľky doručené 3. januára 2022.

8. Podľa názoru generálnej prokuratúry sú uznesenia vyšetrovateľa a špeciálnej prokuratúry vecne správne a vydané v súlade so zákonom. Nebolo zistené porušenie zákona, ktoré by odôvodňovalo zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia, ale ani uznesenia špeciálnej prokuratúry o zamietnutí sťažnosti podanej sťažovateľkou.

9. Vydať uznesenie o vznesení obvinenia možno vtedy, ak po začatí trestného stíhania existuje dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba. Takýto záver sa musí opierať o konkrétne dôkazy, nemôže teda ísť o svojvoľné rozhodnutie založené na domnienkach či indíciách. Skutočnosti zistené pred vznesením obvinenia boli dostatočným podkladom na vyslovenie záveru, že sa predmetné trestné činy stali a že ich spáchala určitá osoba, v dôsledku čoho vyšetrovateľ postupoval v súlade so zákonom, keď vzniesol sťažovateľke obvinenie.

10. Podkladom pre vznesenie obvinenia boli predovšetkým svedecké výpovede [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorým bolo 18. mája 2021 dočasne odložené vznesenie obvinenia podľa § 205 ods. 1 Trestného poriadku, pričom vierohodnosť výpovedí týchto svedkov potvrdzujú aj neskoršie vykonané výpovede [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ako aj listinné dôkazy. Tieto dôkazy boli dostatočným podkladom na realizovanie postupu podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, keďže bolo vyššou mierou pravdepodobnosti objektívne preukázané, že sťažovateľka [funkčne zaradená najskôr na pozícii riaditeľky odboru prevodov a nájmov Generálneho riaditeľstva Slovenského pozemkového fondu (ďalej len „SPF“) a neskôr na pozícii generálnej riaditeľky SPF] sa zúčastňovala aktivít zločineckého zoskupenia (zosnovaného obvineným [REDAKOVANÉ]) pôsobiaceho v prostredí SPF ako jeho integrálna súčasť (člen s určenými úlohami spojenými s jeho funkciou), a tým napomáhala, resp. umožňovala v rámci svojho postavenia a funkcie páchanie závažnej trestnej činnosti korupčného charakteru v tomto prostredí, spočívajúce predovšetkým vo vyberaní

provízií – úplatkov od žiadateľov vo veciach spadajúcich do agendy SPF, a to za zabezpečenie úspešného vybavenia ich žiadostí, pričom v tejto súvislosti aj prijímala neoprávnené finančné plnenia ako úplatky.

11. K rovnakému záveru o dôvodnosti trestného stíhania sťažovateľky dospeli následne aj všeobecné súdy rozhodujúce o väzbe sťažovateľky vrátane rôznych senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Najvyšší súd v uzneseniach č. k. 2 Tost 32/2021 zo 16. júna 2021 a č. k. 3 Tost 56/2021 z 28. septembra 2021 uznal a potvrdil naplnenie základnej materiálnej podmienky väzby sťažovateľky spočívajúcej v dôvodnosti jej trestného stíhania.

12. Postupujúcim vyšetrovaním bolo a v súčasnosti aj je podozrenie voči sťažovateľke posilnené (oproti dôkaznému stavu v čase vznesenia obvinenia), keďže napríklad výpovede spolupracujúcich svedkov (najmä [REDAKOVANÉ]) potvrdili svojím faktickým priznaním sa ku korupčnej trestnej činnosti spoluobvinení [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vo svojich výpovediach po vznesení obvinenia z 24. augusta a 30. augusta 2021.

13. Špeciálna prokuratúra v uznesení z 23. júla 2021 (ktorým zamietla sťažnosť podanú sťažovateľkou proti vzneseniu obvinenia) sa zaoberala všetkými relevantnými argumentmi sťažovateľky a postupovala v súlade so zákonom. Zadovážené dôkazy tvoriace podklad pre vznesenie obvinenia (vrátane kľúčových usvedčujúcich výpovedí spolupracujúcich svedkov s dočasne odloženým vzneseným obvinením) vyhodnotila ako zákonné a dostatočne dôveryhodné. Postupovala teda v rámci zákonom ustanovených limitov, podľa ktorých na potvrdenie zákonosti a opodstatnenosti rozhodnutia o stíhaní konkrétnej osoby sa nevyžaduje úplná istota o vine, ale postačuje dostatočne odôvodnená vyššia miera pravdepodobnosti, že sa skutok stal, že vykazuje znaky trestných činov a že ho spáchala určitá osoba (v danom prípade sťažovateľka). Okolnosti týkajúce sa priebehu skutku kladeného sťažovateľke za vinu a naplnenia zákonných znakov skutkových podstat príslušných trestných činov sú predmetom prebiehajúceho vyšetrovania, pričom nejasnosti a rozpory, ktoré vyplývajú (prípadne vyplývajú) zo zadovážených dôkazov, budú v priebehu prípravného konania v dostatočne možnej miere odstránené, dôsledne bude preverená obhajoba sťažovateľky a budú vykonané aj ďalšie dôkazy.

14. Obhajoba sťažovateľky založená na tom, že bola v pracovnom subordinačnom vzťahu k spoluobvinenej [REDAKOVANÉ] (vtedajšej generálnej riaditeľke SPF) a že s [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] riešila výhradne pracovné záležitosti týkajúce sa SPF v zmysle ich dohody s SPF na výslovný pokyn nadriadených [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], neznižuje významným spôsobom dôvodnosť podozrenia založeného na existencii vyššej pravdepodobnosti, že sa skutku dopustila. Skutočnosti zistené z výpovedí spolupracujúcich svedkov, ktorým bolo dočasne odložené vznesenie obvinenia, predstavovali a aj v tomto štádiu trestného konania predstavujú dostatočný podklad na akceptovanie uznesenia o vznesení obvinenia z hľadiska jeho zákonosti a dôvodnosti. S vyššou mierou pravdepodobnosti z nich vyplýva dôvodné podozrenie, že v inkriminovanom období vyplácal [REDAKOVANÉ] v mene [REDAKOVANÉ] a po jeho súhlase (prípadne minimálne s jeho vedomím) peňažné úplatky funkcionárom SPF (sťažovateľke minimálne raz vo výške 5 000 eur, a to práve v súvislosti s vybavovaním agendy prevodov a nájmov pozemkov v správe SPF).

15. Takýto záver možno prijať i bez akceptovania vlastného vyjadrenia sťažovateľky v zápisnici o jej výsluchu ako svedkyne (v inej trestnej veci), ktorá bola zadovážená ako listinný dôkaz. Hoci sa možno stotožniť s námietkou, že skutočnosti vyplývajúce z tejto zápisnice nemôžu byť v súčasnom

štádiu trestného konania použité a vyhodnocované v neprospech sťažovateľky a že táto jej svedecká výpoveď nemôže mať výpovednú hodnotu a charakter ani len listinného dôkazu, nemožno sa stotožniť s tým, že by ako listinný dôkaz nebola spôsobilá (vo vzájomnej súvislosti s ostatnými zistenými skutočnosťami a zadováženými dôkazmi) predstavovať relevantný podklad na vznesenie obvinenia sťažovateľke s poukazom na ustanovenia § 192 ods. 2 a § 206 ods. 2 Trestného poriadku.

16. K argumentácii sťažovateľky o absencii jej vedomosti a subjektívnej stránky viažucej sa na skutkovú podstatu trestného činu podľa § 296 Trestného zákona treba uviesť, že hoci žiaden z obvinených alebo svedkov priamo existenciu zločineckej skupiny nepomenoval, jej reálna existencia a spôsoby jej fungovania vyplývajú z obsahu ich výpovedí (■■■■, ■■■■, ■■■■ ■■■■, ■■■■).

17. Aj právnu kvalifikáciu konania sťažovateľky podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona treba považovať za správnu. Z dosiaľ zabezpečených dôkazov vyplýva dostatočne odôvodnený záver, podľa ktorého sťažovateľka prijala v súvislosti s výkonom svojej riadiacej funkcie v SPF minimálne jedenkrát od ■■■■ peňažné plnenie vo výške 5 000 eur ako odplatu za poskytovanie súčinnosti pri kladnom a prednostnom vybavení žiadostí v prospech záujmu žiadateľov.

18. Pokiaľ ide o argument sťažovateľky o nevierohodnosti usvedčujúcich výpovedí spolupracujúcich svedkov, treba uviesť, že iba zo slovnej zhody zapísaných výpovedí, prípadne z identickosti gramatických chýb v zápise nemožno odvodiť nevierohodnosť alebo nezákonnosť zápisníc o ich výsluchoch. Podstatný je fakt, či zapísaný obsah súhlasí s vykonaným prejavom svedka, pričom svedok svojím podpisom správnosť zápisu potvrdil. K tomu, že ■■■■, ■■■■ a ■■■■ ako svedkovia, ktorým bolo dočasne odložené vznesenie obvinenia, uviedli v úvode svojich výpovedí doslova totožné vyjadrenie, možno uviesť len toľko, že všetci vypovedali z vlastnej iniciatívy, po riadnom zákonnom poučení a upovedomení o predmete výsluchu. Išlo o spontánne a riadne zaprotokolované výpovede.

19. K neexistencii listinných dôkazov, z ktorých by vyplýval podrobný prehľad údajne vybraných finančných provízií a poskytnutých úplatkov, treba uviesť, že existuje odôvodnený predpoklad, podľa ktorého tieto dôkazy by sa mohli nachádzať na nosičoch dát, resp. v zariadeniach (externý harddisk zn. Apple a MacBook zn. Apple), ktoré sú predmetom prebiehajúceho znaleckého skúmania.

20. Za neopodstatnené treba považovať námietky týkajúce sa nezákonnosti a procesnej nepoužiteľnosti svedeckých výpovedí ■■■■, ■■■■ a ■■■■, teda dôkazov tvoriacich podklad pre založenie skutkového stavu predmetnej trestnej veci a pre vznesenie obvinenia. Vyhodnocovanie hodnovernosti výpovedí týchto troch spolupracujúcich svedkov – páchatel'ov trestného činu, ktorým bolo dočasne odložené vznesenie obvinenia, je predmetom prebiehajúceho vyšetrovania. Keďže však ich výpovede nie sú osamotené (sú podporené dôkazmi už uvedenými), nie je daný ani relevantný dôvod na spochybňovanie ich spôsobilosti byť v tejto veci usvedčujúcimi dôkazmi. Zároveň ide o zákonné dôkazy, keďže boli vykonané postupom podľa Trestného poriadku a v súlade s ním (vrátane výpovedí týchto svedkov pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia). Tieto výpovede boli vykonané po vydaní uznesenia o začatí trestného stíhania z 25. januára 2021 a boli preto zadovážené zákonným spôsobom. Keďže z ich obsahu vyplynuli skutočnosti odôvodňujúce potrebu vydania ďalšieho uznesenia o začatí trestného stíhania a súčasného vznesenia obvinenia pre ďalší skutok, možno im po procesnej stránke formálne priznať dôkaznú

hodnotu podaného trestného oznámenia. Ide teda o dôkazy spôsobilé predstavovať zákonný podklad na vydanie uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia sťažovateľke.

21. V súvislosti s tvrdením o existencii jediného priameho dôkazu vo vzťahu ku korupčnému správaniu sťažovateľky, ktorým je svedecká výpoveď ██████, treba poukázať na uznesenie najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 11/2021 z 8. marca 2021, z ktorého vyplýva akceptovanie dostatočnosti takéhoto postupu v predmetnom štádiu trestného konania.

22. Neopodstatnená je aj námietka o absolútnej procesnej neúčinnosti, zmätočnosti, nepreskúmateľnosti a nezákonnosti záznamov o dočasnom odložení vznesenia obvinenia trom spolupracujúcim svedkom z 18. mája 2021. Ustanovenie § 205 ods. 1 Trestného poriadku neukladá, aké obligatórne znaky a náležitosti má takýto záznam obsahovať. Preto absencia vymedzenia (špecifikácie) skutku, ktorý mali tieto osoby údajne objasniť a vo vzťahu ku ktorému im má byť obvinenie dočasne odložené, nezákonnosť a procesnú nepoužiteľnosť týchto záznamov spôsobovať nemôže. Nespôsobuje to ani fakt, že obvinenie sa im dočasne odkladá pre skutok právne kvalifikovaný v týchto záznamoch podľa § 296 Trestného zákona, pre ktorý vyšetrovateľ v čase vydávania týchto záznamov ešte ani nezačal trestné stíhanie (toto bolo začaté až 19. mája 2021). Tieto záznamy boli vydané v trestnom konaní v štádiu po vydaní uznesenia o začatí trestného stíhania z 25. januára 2021 pre skutok, ktorý je v uznesení o začatí trestného stíhania popísaný. Hoci ide o iný skutok, než na ktorý sa záznamy o dočasnom odložení vznesenia obvinenia vzťahovali, podstatné je to, že boli vydané v trestnom konaní, v ktorom už trestné stíhanie začaté bolo. Pre vyslovenie záveru o zákonnosti týchto záznamov je podstatné, že boli vydané pred vznesením obvinenia sťažovateľke (a ostatným spoluobvineným) a že v dôsledku aplikovania tohto inštitútu sú svedecké výpovede spolupracujúcich svedkov (vykonané po vznesení obvinenia) dôkazmi zákonnými a použiteľnými.

II.

Argumentácia sťažovateľky

23. Sťažovateľka namieta predovšetkým procesnú nepoužiteľnosť výpovedí spolupracujúcich páchatel'ov ██████, ██████ a ██████ v pozícii svedkov a s tým spojenú nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia.

24. Páchateľ trestného činu nikdy nemôže byť vypočúvaný ako svedok vlastnej trestnej činnosti. Pred začatím trestného stíhania (teda pred vydaním uznesenia podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku) je jedinou procesne spôsobilou a prípustnou formou získavania ústne podaných informácií o skutočnostiach, podľa ktorých došlo k spáchaniu trestného činu, iba spísanie zápisnice o trestnom oznámení. Pritom trestná činnosť, ku ktorej sa títo „svedkovia“ priznávali, nebola v tom čase predmetom trestného stíhania. Napriek tomu, že reálne nešlo o výsluchy svedkov, vypočutie ██████, ██████ a ██████ malo z procesného hľadiska charakter podania trestného oznámenia. Okrem toho platí, že páchatel'ov trestného činu (u ktorých je predpoklad, že voči nim bude vznesené obvinenie) možno vypočúvať v procesnej pozícii svedka výlučne iba v prípade splnenia zákonných podmienok podľa § 205 ods. 1 Trestného poriadku, teda až po dočasnom odložení vznesenia obvinenia.

25. Generálna prokuratúra sa výpoveďami [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] z 20. apríla 2021 zaoberala iba z hľadiska ich hodnovernosti, avšak vôbec sa nezaoberala ich procesnou nepoužiteľnosťou, hoci to sťažovateľka namietala.

26. Sťažovateľka namieta tiež ústavne nesúladnú aplikáciu dočasného odloženia vznesenia obvinenia [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] podľa § 205 Trestného poriadku.

27. Pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia sťažovateľke vyšetrovateľ využil inštitút dočasného odloženia vznesenia obvinenia, avšak aplikoval ho ústavne nesúladným spôsobom. Tri záznamy o dočasnom odložení vznesenia obvinenia neobsahujú žiadnu špecifikáciu skutku (skutkovú vetu trestného činu), vo vzťahu ku ktorému bolo obvinenie dočasne odložené a ktorý mali [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] objasniť. Dôležité je tiež, že k 18. máju 2021 sa ani len nevedlo trestné stíhanie o žiadnom skutku, ktorý by mohol byť kvalifikovaný ako zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, resp. ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 3 Trestného zákona, keďže v tomto čase sa viedlo trestné stíhanie iba o trestnom čine prijímania úplatku za skutok, ktorý sa mal stať v roku 2013 a o ktorom menovaní nevedeli vôbec nič. Vo svojich dôsledkoch to znamená, že záznamy o dočasnom odložení vznesenia obvinenia sú absolútne procesne neúčinné, resp. zmätočné, a teda nezákonné. Z logiky veci vyplýva, že dočasne odložiť vznesenie obvinenia možno iba v takej trestnej veci a vo vzťahu k takému trestnému činu, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku.

28. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka nesúhlasí so záverom generálnej prokuratúry, podľa ktorého sú námietky o absolútnej procesnej neúčinnosti, zmätočnosti, nepreskúmateľnosti a nezákonnosti záznamov o dočasnom odložení vznesenia obvinenia z 18. mája 2021 neopodstatnené. Rovnako nesúhlasí ani s názorom, podľa ktorého absencia uznesenia o začatí trestného stíhania pre skutok, vo vzťahu ku ktorému má byť dočasne odložené vznesenie obvinenia, resp. podľa ktorého absencia vymedzenia špecifikácie skutku v rozhodnutí o dočasnom odložení vznesenia obvinenia nemajú žiadne právne následky. Neakceptovateľný je aj záver, podľa ktorého obvinenie možno dočasne odložiť aj pre iný skutok, než pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie. Napokon neobstojí záver o procesnej použiteľnosti výpovedí spolupracujúcich páchatel'ov v procesnom postavení svedkov.

29. Sťažovateľka napokon namieta nevysporiadanie sa generálnej prokuratúry s jej skutkovými námietkami spochybňujúcimi existenciu podozrenia zo spáchania trestného činu.

30. V uvedenej súvislosti poukazuje predovšetkým na to, že návrh na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku doplnila podaním z 2. decembra 2021, ku ktorému pripojila vlastnoručne napísané vyjadrenie v rozsahu 10 strán formátu A4. V tomto vyjadrení detailne namietala nedôvodnosť uznesenia o vznesení obvinenia, ako aj jeho predčasnosť vzhľadom na flagrantné porušenie ustanovenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku spočívajúce v neodstránení podstatných skutkových rozporov v skutkovom stave, ktoré ku dňu vydaniu uznesenia o vznesení obvinenia vylučovali prijatie skutkového, právneho a personálneho záveru podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vo vzťahu k sťažovateľke. Generálna prokuratúra nezaujala k obsahu tohto podania žiadne stanovisko.

31. Sťažovateľka nesúhlasí s hodnotením skutkového stavu, ku ktorému dospela generálna prokuratúra, a svoje námietky v tomto smere podrobne rozvádza.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

32. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených. V prebiehajúcom trestnom konaní, resp. v konaní, ktoré bolo iba začaté, možno i prípadné protiústavné procesné pochybenia napraviť v rámci celého konania obvyklým a zákonom predvídateľným spôsobom, a to predovšetkým samotnými všeobecnými súdmi. Ingerenciu ústavného súdu do rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní je preto v prípravnom trestnom konaní potrebné považovať, azda s výnimkou úplne mimoriadnej situácie, za neprípustnú.

33. Spravidla teda až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietat' také pochybenia verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd (m. m. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07, II. ÚS 425//2017).

34. Aplikujúc princíp subsidiarity na trestné konanie, ústavný súd tiež zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až do konca procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania.

35. Platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľke aj v ďalšom štádiu trestného konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu právne účinným spôsobom namietat' porušenie svojich základných práv a slobôd, ku ktorým malo podľa jej názoru dôjsť v predmetnej trestnej veci, a to na hlavnom pojednávaní, prípadne prostredníctvom riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov. Inak povedané, v rámci práva na obhajobu možno uplatniť aj argumentáciu týkajúcu sa zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní v rámci prípravného konania na hlavnom pojednávaní pred prvostupňovým súdom, prípadne využitím opravných prostriedkov (odvolania a dovolania) v trestnom konaní (II. ÚS 498/2020).

36. Z argumentácie sťažovateľky možno jednoznačne a zreteľne vyvodit', že podstata jej námietok spočíva v nesúhlase s vyhodnotením skutkových zistení (dôkaznej situácie) generálnou prokuratúrou a pred ňou špeciálnou prokuratúrou, ktoré v konaní sťažovateľky nachádzali naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty stíhaného trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona, t. j. sťažovateľka atakuje postup a rozhodnutia orgánov činných vo fáze prípravného trestného konania, keď o odôvodnenosti, a teda zákonnosti (ale aj ústavnosti) jej trestného stíhania zatiaľ meritórne nerozhodoval orgán, ktorý ako jediný je oprávnený vysloviť vinu sťažovateľky, teda príslušný všeobecný súd. Podľa názoru ústavného súdu platná a účinná právna úprava umožňuje sťažovateľke ako obvinenej v ďalšom štádiu trestného konania (po podaní obžaloby v súdnom konaní ak nedôjde k zastaveniu trestného stíhania v prípravnom konaní) namietat' právne účinným spôsobom opodstatnenosť jej trestného stíhania, a tým sa domôcť

zároveň ochrany svojich základných práv. Tak ako súd prvého stupňa, ktorý bude oprávnený konať a rozhodovať v danej trestnej veci po skončení prípravného konania, aj odvolací súd v prípade podania odvolania v predmetnej trestnej veci sú súdmi s plnou jurisdikciou, v právomoci ktorých je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti vznesenia obvinenia sťažovateľovi (obdobne napr. III. ÚS 75/05, III. ÚS 347/2011, III. ÚS 388/2015).

37. Je nutné konštatovať, že aj samotné vyšetrowanie v predmetnej trestnej veci nie je skončené (v čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu ani z iných vecí sťažovateľky na ústavnom súde nevyplýva opak, pozn.) a že postavenie sťažovateľky jej už v rámci prípravného konania dáva plnú potenciú aktívne zasahovať do objasňovania skutkovo relevantných okolností a skutočností kladených jej za vinu.

38. Z uvedených skutočností možno dospieť k záveru, že sťažovateľka bude mať možnosť domáhať sa ochrany svojich práv v konaní pred všeobecnými súdmi, čím je nateraz vylúčená právomoc ústavného súdu, a to je dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti aj podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

39. Navyše k veci ústavný súd uvádza, že sa oboznámil s obsahom napadnutého upovedomenia a zistil, že dôvody uvedené v ňom, pre ktoré považovala generálna prokuratúra vznesenie obvinenia sťažovateľke za opodstatnené a zákonné, sú úplné, logické a presvedčivé, predstavujúce výsledok racionálnej úvahy. Ústavný súd ich preto považuje za legitímne a právne akceptovateľné. Generálna prokuratúra konala v medziach svojej právomoci. V súlade s na vec sa vťahujúcimi ustanoveniami zákona preskúmala podstatu argumentov sťažovateľky a predostrela svoje argumenty, ktoré ju viedli k záveru o opodstatnenosti vzneseného obvinenia. Jej závery sa rozhodne nejavia ako svojvoľné a v štádiu prípravného konania neudržateľné. V dôsledku toho ich teda nemožno považovať za arbitrárne. Práve naopak, je nutné považovať ich za výraz autonómneho prokurátorského rozhodovania. V tejto súvislosti ústavný súd akcentuje, že mu neprináleží vyjadrovať sa k právnej podstate skutočností, na podklade ktorých bola vyvodená trestnoprávna zodpovednosť sťažovateľky, ani hodnotiť a „vážiť“ jednotlivé argumenty s cieľom skúmať ich primeranosť, resp. ich dôvodnosť.

40. Skutočnosť, že právne závery generálnej prokuratúry sú odlišné od predstáv sťažovateľky, nie je dôvodom na spochybňovanie zákonnosti a ústavnosti vybavenia jej návrhu. Postupom generálneho prokurátora v súlade s Trestným poriadkom nemohlo teda dôjsť k porušeniu práva sťažovateľky domáhať sa ochrany svojich práv podaním návrhu na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku.

41. Podľa názoru ústavného súdu uvedené skutočnosti v súhrne nezakladajú dôvod na záver, že medzi sťažovateľkou napadnutým upovedomením generálnej prokuratúry a označenými základnými právami sťažovateľky a jej argumentmi v bodoch 23 až 31 existuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení, aj s ohľadom na to, že generálna prokuratúra sa nevyjadrila k jej rukou písaným námietkam prezentovaným nečitateľným spôsobom v jej ústavnej sťažnosti, pretože k tomu sa vyjadrila podrobnejšie už špeciálna prokuratúra, ktorej uznesenie o zamietnutí

sťažnosti sťažovateľky považovala generálna prokuratúra za vecne správne a vydané v súlade so zákonom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu